

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
KISALTMALAR CETVELİ.....	xv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK ÇALIŞMA VE ULUSLARARASI MEVZUATTA ÇALIŞMA SÜRELERİ

§ 1. ÇALIŞMA SÜRESİ KAVRAMI	7
I. Genel Olarak	7
II. Çalışma Süresi Kavramı	8
§ 2. ULUSAL VE ULUSLARARASI MEVZUATTA ÇALIŞMA SÜRESİ	9
I. Genel Olarak	9
II. Ulusal Mevzuatta Çalışma Süresi	10
III. Uluslararası Mevzuatta Çalışma Süreleri.....	13
A. Genel olarak.....	13
B. Uluslararası mevzuatta çalışma sürelerine ilişkin kaynaklar	14
1. Uluslararası çalışma örgütü (ILO) sözleşmeleri	14
2. Birleşmiş Milletler sözleşmeleri.....	16
3. Avrupa Konseyi sözleşmeleri.....	16
4. Avrupa Birliği mevzuatı	17
C. Mukayeseli hukukta çalışma süreleri.....	18

İKİNCİ BÖLÜM

FAZLA ÇALIŞMA VE FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA

§ 1. FAZLA ÇALIŞMA ve FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA KAVRAMI.....	19
I. Genel Olarak	19
II. Fazla Çalışma Kavramı.....	20
III. Fazla Sürelerle Çalışma Kavramı	21
IV. Fazla Çalışmanın Hukuki Niteliği	22
§2. DENKLEŞTİRME UYGULAMASINDA FAZLA ÇALIŞMA ve FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA.....	23
I. Genel Olarak	23
II. Denkleştirme Hesaplamaları	24
A. Denkleştirme uygulamaları.....	26
B. Örtülü denkleştirme	27
III. Denkleştirme Döneminde Ücret	29
§ 3. FAZLA ÇALIŞMA TÜRLERİ	30
I. Genel Olarak	30
II. Normal Nedenlerle Fazla Çalışma	30
A. Genel olarak.....	30
B. Normal nedenlerle fazla çalışma yapmanın nedenleri	31
1. Fazla çalışma yaptırılması ihtiyacının doğması...31	
a. Ülkenin genel yararı	32
b. İşin niteliği.....	33
c. Üretimin artırılması	35
d. Diğer genel nedenler.....	35
2. Fazla çalışmanın işverenin talebine bağlanması..36	
3. Fazla çalıştırma yapılacak işçinin onayının alınması.....	39

a. Onay zamanı.....	40
b. İşçinin onay vermesi.....	41
c. İşçinin onay vermemesi.....	44
d. Fazla çalışmanın işçilere duyurulması.....	47
C. Fazla çalışma süresinin sınırlandırılması.....	48
1. Haftalık fazla çalışma süresinin sınırlandırılması.....	48
2. Günlük fazla çalışma süresinin sınırlandırılması.....	49
3. Yıllık fazla çalışma süresinin sınırlandırılması ...	52
4. Fazla çalışma sürelerine ilişkin sınırlandırılmalara uyulmamasının hukuki sonuçları.....	54
III. Zorunlu Nedenlerle Fazla Çalışma	57
A. Genel olarak.....	57
B. Zorunlu nedenlerle fazla çalışmanın nedenleri.....	59
1. Bir arızanın çıkması.....	60
2. Bir arızanın çıkabilecek olması	61
3. Makine, araç ve gereçlerin korunması.....	61
4. Zorlayıcı sebeplerin varlığı.....	62
C. Zorunlu nedenlerle fazla çalışmanın sınırlandırılması.....	62
IV. Olağanüstü Nedenlerle Fazla Çalışma	64
A. Genel olarak.....	64
B. Olağanüstü nedenlerle yapılan fazla çalışmanın nedenleri	65
1. Seferberlik halinin bulunması.....	65
2. Diğer olağanüstü nedenlerin bulunması	66
3. Cumhurbaşkanı'nın karar alması.....	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FAZLA ÇALIŞMANIN SAPTANMASI VE İSPATLANMASI

§ 1. GENEL OLARAK	71
§ 2. FAZLA ÇALIŞMANIN SAPTANMASI.....	72
I. Ara Dinlenme Sürelerinin Fazla Çalışmaya Etkisi	72
II. Günlük Yedi Buçuk Saati Aşan Çalışmalarda Ara Dinlenmesi Verilmesinin Fazla Çalışmaya Etkisi	73
§ 3. FAZLA ÇALIŞMANIN İSPATLANMASI	75
I. Fazla Çalışmada İspat Yükü	75
II. Fazla Çalışmada İspat Araçları	76
A. İşyeri giriş çıkışlarını gösteren kayıtlar	77
B. Ücret bordroları	80
C. Bilirkişi raporu.....	86
D. Yemin	88
E. Tanık beyanları	91
F. Keşif.....	97
G. İbranameler	98
H. İşin niteliği, işyerinin hacmi, işçinin niteliği ve çalışma düzeni	99
III. Fazla Çalışmanın İspatında Hayatın Olağan Akışına Uygun Olma ve Hakkaniyet İndirimi	102

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

FAZLA ÇALIŞMA YASAKLARI VE BU YASAKLARA UYMAMANIN SONUÇLARI

§ 1. GENEL OLARAK	109
§ 2. FAZLA ÇALIŞMA YAPILAMAYACAK İŞLER.....	110
I. Sağlık Kuralları Bakımından Günde Ancak Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler	110

II. Gece İşleri.....	112
III. Maden Ocakları, Kablo Döşemesi, Kanalizasyon, Tünel İnşaatı Gibi Yeraltı ve Sualtında Yapılan İşler	116
IV. Röntgen, Radyom ve Elektrikle Tedavi ile Diğer Fizyoterapi Müesseseleri ile Yapılan İşler.....	118
§ 3. FAZLA ÇALIŞMA YAPTIRILMAYACAK İŞÇİLER	120
I. 18 Yaşını Doldurmamış İşçiler	120
II. Sağlık Nedeniyle Fazla Çalışma Yapamayacak İşçiler	122
III. Gebe, Yeni Doğum Yapmış ve Çocuk Emziren İşçiler	122
IV. Kısmi Süreli İş Sözleşmesi ile Çalıştırılan İşçiler.....	124
V. Yeraltı Maden İşlerinde Çalışan İşçiler	125
§ 4. FAZLA ÇALIŞMAYA DAİR SINIR VE YASAKLARA UYMAMANIN SONUÇLARI	126
I. Hukuki Sonuçları	127
II. Cezai Sonuçları	128
§ 5. FAZLA ÇALIŞMA YASAĞI KAPSAMINDA OLMAYAN VE FAZLA ÇALIŞMA SAYILMAYAN DİĞER HALLER	133
I. Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri.....	133
A. Genel olarak.....	133
B. Hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinin özellik arz etmesi.....	134
C. Hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinde koşullar	135
a. Asıl işe uygun olarak yapılma	136
b. Teknik bir zorunluluk hali veya sağlık ve güvenlik nedeniyle hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinin asıl işten önce veya sonra yapılma zorunluluğu.....	136

D. Hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinde fazla çalışmanın etkisi	138
II. Eğitim Amaçlı Toplantılar	138
III. Belirlenen Ücretlere Dahil Edilen Fazla Çalışma Ücretleri	140
A. Üst düzey yönetici işçilerin durumu	141

BEŞİNCİ BÖLÜM

FAZLA ÇALIŞMANIN KARŞILIĞI

§ 1. GENEL OLARAK	147
§ 2. FAZLA ÇALIŞMA KARŞILIĞININ ÜCRET ŞEKLİNDE ÖDENMESİ VE FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN HESAPLANMASI.....	148
I. Ücret Sistemlerine Göre Fazla Çalışma Ücreti Hesabı	149
II. Fazla Çalışma Ücreti Hesabında Esas Alınan Ücret ve Ödenmesi	153
III. Fazla Çalışma Ücretini Ödeme Yükümlüsü.....	156
§ 3. FAZLA ÇALIŞMANIN SERBEST ZAMANLA KARŞILANMASI	159
I. Serbest Zamanın Kullandırılmasında İşçinin Talebi....	160
II. Serbest Zamanın Süresi ve Kullandırılması.....	161
§ 4. FAZLA ÇALIŞMA KARŞILIĞININ VERİLME-MESİNİN SONUÇLARI	165
I. Hukuki Sonuçları	165
A. İşçinin iş görmekten kaçınma hakkı	165
B. İşçinin iş sözleşmesini fesih hakkı.....	166
C. İşçinin fazla çalışma ücretini yargısal yolla talep etme hakkı	167
1. Fazla çalışma ücretine ilişkin faiz.....	169
2. Fazla çalışma ücretine ilişkin zamanaşımı.....	171

II. Cezai Sonuçları.....	173
--------------------------	-----

ALTINCI BÖLÜM
DİĞER İŞ KANUNLARINDA DÜZENLENEN
FAZLA ÇALIŞMALAR

§ 1. GENEL OLARAK	175
§ 2. TÜRK BORÇLAR KANUNU'NDA FAZLA ÇALIŞMA.....	175
§ 3. DENİZ İŞ KANUNU'NDA FAZLA ÇALIŞMA	177
§ 4. BASIN İŞ KANUNU'NDA FAZLA ÇALIŞMA.....	179
SONUÇ.....	181
KAYNAKÇA	189